

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Advies VTC nr. 06/2012 van
5 september 2012**

Betreft: Advies inzake het voorontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 9 en 11;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna: "WVP");

Gelet op de adviesvraag van de heer Jo Vandeurzen, Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, ontvangen op 4 september 2012;

Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 5 september 2012;

Brengt op 5 september 2012 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESVRAAG

1. Het jeugdhulpaanbod in Vlaanderen is zeer divers. Het varieert van een laagdrempelig, weinig ingrijpend, kortdurend en rechtstreeks toegankelijk aanbod tot erg intensieve, ingrijpende en niet zomaar op vraag van de cliënt toegankelijke hulpverlening. Die jeugdhulp wordt in belangrijke mate georganiseerd door zes verschillende sectoren: de Centra voor Leerlingenbegeleiding, het Algemeen Welzijnswerk, Kind en Gezin,

Jongerenwelzijn, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Om het jeugdhulpaanbod meer overzichtelijk, toegankelijk en op maat te maken, werd gestart met Integrale Jeugdhulp. Er is niet gekozen om van zes sectoren naar één jeugdhulpsector te evolueren, maar wel om via samenwerking tussen sectoren op het terrein en tussen administraties te komen tot een meer afgestemde jeugdhulp.

2. Het voorliggende voorontwerp van decreet beoogt om hulp op maat te organiseren voor minderjarigen, hun ouders en, desgevallend, hun opvoedingsverantwoordelijken op basis van een gedeelde verantwoordelijkheid tussen alle betrokken sectoren binnen integrale jeugdhulp. Met dit voorontwerp van decreet worden het bestaande decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp en een groot deel van de artikelen van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand opgeheven en vervangen.

3. De artikelen 70 en 71 van het voorontwerp van decreet handelen over de registratie van de jeugdhulp. Hoofdstuk 13 (artikelen 72 tot 77) regelt het omgaan met persoonsgegevens in de jeugdhulp. In dit advies worden voornamelijk deze bepalingen besproken.

II. ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

A. Algemene toelichting

4. Artikel 8 omschrijft de doelstellingen van de integrale jeugdhulp:

"Integrale jeugdhulp heeft betrekking op de samenwerking en afstemming in de jeugdhulp met als doel een gezamenlijk engagement aan te gaan ten behoeve van minderjarigen, hun ouders en, in voorkomend geval, hun opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit hun leefomgeving en daarvoor:

1° in te zetten op de vermaatschappelijking van de jeugdhulpverlening;

2° de tijdige toegang tot de jeugdhulpverlening te organiseren;

3° de flexibiliteit en continuïteit van de jeugdhulpverlening te waarborgen, met inbegrip van de naadloze overgang naar andere vormen van hulpverlening;

4° gepast om te gaan met verontrustende situaties in de jeugdhulpverlening;

5° in een subsidiair aanbod crisisjeugdhulpverlening te voorzien;

6° hen maximaal in de jeugdhulpverlening te laten participeren;

7° een integrale aanpak te realiseren bij het organiseren en het aanbieden van jeugdhulpverlening."

5. Centraal staat de intersectorale toegangspoort die functioneert als overgang van de rechtstreeks¹ toegankelijke naar de niet-rechtstreeks² toegankelijke jeugdhulp. Deze toegangspoort wordt ingebed in het Agentschap Jongerenwelzijn. De intersectorale toegangspoort, die er in de vijf provincies en in Brussel komt,

¹ Rechtstreeks toegankelijke hulp is dan die hulp waar de cliënt zonder meer beroep op kan doen. Zo kunnen jongeren en hun ouders zelf aankloppen bij het jongerenonthaal van een Centrum voor Algemeen Welzijnswerk, bij de Kind en Gezin-lijn, bij een Centrum voor Leerlingenbegeleiding of een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg.

² Het gaat om de Bijzondere Jeugdbijstand (thuisbegeleiding, dagcentra, residentiële jeugdhulp, ...) en veel van de hulp die gerealiseerd wordt door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). De toegang tot die hulp hangt af van een beoordeling van de hulpvraag door gespecialiseerde diensten.

beschikt over twee teams: het team indicatiestelling en het team jeugdhulpregie. Zij hebben gescheiden opdrachten en aparte mandaten.

6. Kort omschreven verloopt de toegang tot de *niet-rechtstreekse hulpverlening* als volgt:

- De toegang tot de intersectorale toegangspoort verloopt via een hulpverlener. Die hulpverlener maakt voor de aanmelding³ gebruik van een aanvraagdocument (A-document). Hij licht de hulpvraag toe in het luik 'vraagverheldering' van het A-document. Soms zal deze vraagverheldering volstaan om de vraag naar niet-rechtstreeks toegankelijke hulp te stofferen. In andere situaties is bijkomende informatie of diagnostiek nodig. Gespecialiseerde Multidisciplinaire Teams (MDT's) leveren dan diagnoses aan op basis van vooraf opgestelde kwaliteitscriteria. Het MDT kan ook meteen een voorstel van indicatiestelling uitwerken waarin staat welke hulp het meest aangewezen is.
- Het team indicatiestelling⁴ beslist welke hulp het meest aangewezen is en formuleert in een indicatiestellingsverslag haar besluit over het in te zetten type hulpverlening, uitgedrukt in typemodules. Het op basis daarvan toekennen van een concreet hulpaanbod gebeurt door het team jeugdhulpregie⁵.

7. Voor toegang tot de *rechtstreeks toegankelijke hulpverlening* kan de minderjarige, zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijke zelf een vraag tot toekenning van jeugdhulpverlening richten aan de toegangspoort.

8. Daarnaast wordt aandacht besteed aan verontrustende situaties. Deze worden gedefinieerd in artikel 2, §1, 50°, van het voorontwerp van decreet als: *"een situatie die de ontwikkeling van een minderjarige bedreigt doordat zijn psychische, fysieke of seksuele integriteit of die van een of meer leden van zijn gezin wordt aangetast of doordat zijn affectieve, morele, intellectuele of sociale ontplooiingskansen in het gedrang komen, waardoor het aanbieden van jeugdhulpverlening maatschappelijk noodzakelijk kan zijn"*.

Als noch de hulpverlener, noch het team en de voorziening een antwoord vinden op de verontrusting, kunnen zij een beroep doen op de Ondersteuningscentra Jeugdhulp of de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. Deze krijgen een specifiek mandaat om te werken met verontrustende situaties en om indien nodig dossiers over te maken aan het parket.

9. Een specifiek aandachtspunt is de gerechtelijke jeugdhulp. Jongeren die in aanraking komen met het gerecht omwille van feiten die ze gepleegd hebben, verschijnen voor een jeugdrechter. Die spreekt zich ook uit over jongeren die zich in een moeilijke opvoedings- en leefsituatie bevinden. De jeugdrechter kan dan van oordeel zijn dat het inzetten van jeugdhulpverlening aangewezen is, ook al zijn de jongeren en/of zijn ouders het daar niet mee eens. In dat geval is er sprake van 'gedwongen hulpverlening'. In elk gerechtelijk arrondissement wordt een Sociale Dienst voor Gerechtelijke Jeugdhulp opgericht waarvan de opdrachten vermeld worden in de artikelen 57 en 58.

10. Het voorontwerp voorziet een aantal overlegstructuren voor het afstemmen en het realiseren van een integrale aanpak. Op beleidsvlak speelt het Managementcomité van leidend ambtenaren een coördinerende en aansturende rol. Het doorvertalen van de keuzes van het decreet tot op de werkvloer wordt begeleid door een Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ), één in elke regio. De Adviesraad formuleert adviezen aan de

³ Artikel 20 voorontwerp decreet.

⁴ Artikel 21 tot 25 voorontwerp decreet.

⁵ Artikel 26 en 27 voorontwerp decreet.

Vlaamse Regering over het ontwikkelingsproces en de inhoudelijke beleidskeuzes en adviseert over elk ontwerp van reglementair besluit dat genomen wordt ter uitvoering van het decreet.

B. Artikelsgewijze bespreking

B.1. Artikelen 70 en 71

11. Artikelen 70 en 71 handelen over de registratie in de jeugdhulp.

12. Artikel 70 geeft een opsomming van de actoren van de jeugdhulp. Deze zijn: 1° de toegangspoort, 2° de gemandateerde voorzieningen, 3° de sociale diensten, 4° de jeugdhulpaanbieders en de andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden. Deze actoren bezorgen gecodeerde persoonsgegevens aan de Vlaamse overheid voor volgende doeleinden:

- om het jeugdhulpaanbod, zowel regionaal als supranationaal, systematisch vraaggericht te kunnen bijsturen;
- voor wetenschappelijk onderzoek;
- voor de ondersteuning van individuele trajecten in de jeugdhulp.

13. Vooreerst dient opgemerkt dat het begrip 'Vlaamse overheid' niet wordt gedefinieerd. Het transparantiebeginsel vereist dat de ontvanger van de persoonsgegevens wordt verduidelijkt, zodat niet om het even welke entiteit van de Vlaamse overheid als ontvanger wordt bestempeld. De VTC wijst op de verplichtingen van de verantwoordelijke voor de verwerking in geval van verdere verwerking voor wetenschappelijke doeleinden, vermeld in het KB van 13 februari 2001⁶. Krachtens artikel 10 van het KB van 13 februari 2011 dienen de persoonsgegevens voorafgaand aan de mededeling te worden gecodeerd door een intermediaire organisatie.

14. Voorts merkt de VTC op dat niet in het algemeen kan gesteld worden dat steeds gecodeerde persoonsgegevens vereist zijn. Voor bepaalde wetenschappelijke onderzoeken kunnen anonieme gegevens volstaan. Hetzelfde kan gesteld worden voor het bijsturen van het jeugdaanbod. Daarnaast is niet duidelijk wat bedoeld wordt met het doeleinde van ondersteuning van individuele trajecten. Voor zover het gaat om het beleidsmatig ondersteunen dient ook hier verantwoord te worden waarom anonieme gegevens niet volstaan.

15. De VTC vestigt de aandacht op artikel 1, §4, tweede lid, WVP, dat bepaalt dat voor de taken vermeld in het decreet een verantwoordelijke voor de verwerking moet worden aangeduid. Uit de tekst van het voorontwerp is dit echter niet altijd duidelijk. De toegangspoort wordt in artikel 17, vierde lid, administratiefrechtelijk ondergebracht bij het intern verzelfstandigd agentschap Jongerenwelzijn. Het is niet duidelijk of dit agentschap ook de verantwoordelijke voor de verwerking is. Ook voor de sociale diensten (artikel 56) wordt niet vermeld of zij als verantwoordelijke voor de verwerking worden beschouwd. Dezelfde onduidelijkheid doet zich voor bij de jeugdhulpaanbieders in de crisisjeugdhulpverlening (artikel 44). De VTC stelt dat de tekst van het voorontwerp op dit punt moet verduidelijkt worden.

⁶ KB van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

16. Voorts wordt in artikel 70 aan de Vlaamse Regering de delegatie gegeven om nader te bepalen welke gegevens worden bezorgd en de vorm waarin die gegevens worden bezorgd, alsook de wijze waarop en de periodiciteit waarmee die gegevens worden bezorgd. De VTC benadrukt dat deze bepaling niet wegneemt dat voor de mededeling van persoonsgegevens voorafgaand machtiging dient gevraagd te worden aan een bevoegd sectoraal comité binnen de CBPL of de Vlaamse Toezichtcommissie. Het is dan ook aangewezen deze bepaling te schrappen voor wat betreft de beoordeling omtrent de gegevens en de periodiciteit en het oordeel van het proportionaliteitsprincipe aan de daarvoor bevoegde instanties over te laten.

17. Tot slot verwijst de memorie van artikel 70 naar het zogenaamde GEWIN-decreet⁷. De VTC is niet op de hoogte van de inhoud van dit voorontwerp van decreet en maakt dan ook voor dit punt een voorbehoud.

18. Artikel 71 bepaalt dat de jeugdhulp een registratiesysteem zal ontwikkelen met het oog op de monitoring van de uitvoering van de doelstellingen, vermeld in artikel 8 (zie randnummer 4). Uit de memorie van toelichting bij dit artikel kan afgeleid worden dat het niet de bedoeling is een centraal registratiesysteem te ontwikkelen, maar dat wordt voortgebouwd op de bestaande sectorale registratiesystemen.

19. Het begrip 'jeugdhulp' wordt in artikel 2, §1, 22° gedefinieerd als *"het geheel van de jeugdhulpaanbieders, de personeelsleden die de indicatiestelling en de jeugdhulpregie verrichten binnen en voor de toegangspoort, en de personeelsleden die de opdrachten binnen de gemandateerde voorzieningen uitvoeren"*. De VTC wijst op aanduiding van de verantwoordelijke voor de verwerking. Hieromtrent bepaalt artikel 1, §4, tweede lid, WVP: *"Indien het doel en de middelen voor de verwerking door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie zijn bepaald, is de verantwoordelijke voor de verwerking de natuurlijke persoon, de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur die door of krachtens de wet, het decreet of de ordonnantie als de voor de verwerking verantwoordelijke wordt aangewezen."* De 'jeugdhulp' aanduiden als verantwoordelijke voor de verwerking is zeer vaag en komt de rechtszekerheid en transparantie niet ten goede. Bij de informatieverstrekking aan de burger moet duidelijk zijn wie als verantwoordelijke voor het registratiesysteem optreedt⁸. Indien het niet de bedoeling is om een centraal registratiesysteem op te zetten, zullen er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zijn. Wanneer zij met elkaar gegevens uitwisselen, zullen, in de mate dat zij worden beschouwd als een instantie in de zin van artikel 2, 10°, e-govdecreet, de mededelingen van persoonsgegevens een voorafgaande machtiging van de VTC vereisen.

B.2. Artikel 72

20. De VTC wijst in het kader van de verwerkingen van persoonsgegevens door de in §1, eerste lid, vermelde actoren van de jeugdhulp op de aangifteverplichting voor de verantwoordelijke voor de verwerking, vermeld in artikel 17 WVP.

21. Bij artikel 72, §1, tweede lid, benadrukt de VTC dat de bevoegdheid van de Vlaamse Regering geen afbreuk doet aan de verplichting tot voorafgaande machtiging van de VTC voor de uitwisseling van

⁷ Memorie van toelichting, artikel 70, p. 61: *"Gezien de Vlaamse Regering volgens artikel 102 de datum van inwerkingtreding vastlegt van de bepalingen voor het voorontwerp van decreet, kan de Vlaamse Regering de inwerkingtreding van artikel 70 uitstellen indien het decreet met betrekking tot het GEWIN nog niet zou zijn goedgekeurd."*

⁸ Artikel 9 WVP.

persoonsgegevens van instanties, vermeld in artikel 2, 10°, e-govdecreet. Deze opmerking dient ook gemaakt bij de artikelen 22 en 34 van het voorontwerp van decreet. Wat betreft de mededeling van persoonsgegevens, bedoeld in artikel 7 WVP, is het sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en Gezondheid, afdeling Gezondheid, bevoegd om voorafgaande machtigingen te verlenen. De VTC verwijst dan ook naar de opmerking in randnummer 16.

22. Artikel 72 vormt (samen met artikel 74) de rechtsbasis voor de uitwisseling van persoonsgegevens tussen de verschillende actoren van de jeugdhulp. Het doeleinde voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens wordt verwezen naar de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens het decreet. Daarnaast wordt verwezen naar de verplichtingen en beperkingen uit de WVP, met een aantal bijkomende voorwaarden, vermeld in artikel 74 (zie randnummer 31). Het is echter niet duidelijk of deze actoren ook verantwoordelijke zijn voor de gegevensverwerkingen⁹.

23. De bevoegdheden en taken van de actoren worden duidelijk omschreven in het voorontwerp van decreet. Wat betreft de toegangspoort worden de opdrachten vermeld in artikel 17 e.v. De opdrachten van de gemandateerde voorzieningen worden vermeld, in artikel 33, §1 voor het ondersteuningscentrum Jeugdzorg en in artikel 42, §1 voor de vertrouwenscentra kindermishandeling. De taken van de sociale diensten zijn opgenomen in de artikelen 57 en 58. De opdrachten van de jeugdhulpaanbieders¹⁰ worden vermeld in artikel 20 e.v. Deze bepalingen moeten gelezen worden samen met artikel 8 (zie randnummer 4) waarin de doelstellingen van de integrale jeugdhulp zijn opgenomen. De VTC is van oordeel dat de doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is, als vermeld in artikel 4, 61, 2°, WVP.

24. Op basis van artikel 4, §1, 3°, WVP dienen persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

25. De VTC stelt vast dat het voorontwerp van decreet geen melding maakt van de persoonsgegevens die zullen verwerkt worden. Artikel 72, §1, tweede lid, van het voorontwerp van decreet geeft aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid te bepalen welke gegevens worden verwerkt. De VTC vraagt dan ook dat het ontwerp van uitvoeringsbesluit haar ter advies wordt voorgelegd.

26. Wat betreft het elektronisch dossier, vermeld in artikel 72, §2, wordt niets aangegeven omtrent de vorm en inhoud van een dergelijk dossier. De VTC vermoedt dat deze bepalingen zullen opgenomen worden in het nieuwe GEWIN-decreet¹¹. De VTC maakt dan ook een voorbehoud bij dit punt.

⁹ Zie opmerking in randnummer 15.

¹⁰ Jeugdhulpaanbieder wordt gedefinieerd in artikel 2, §1, 23° als: "een natuurlijke persoon of een voorziening die jeugdhulpverlening aanbiedt, in de vorm van rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp of niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp of beide, als vermeld in artikel 3, en het ondersteuningscentrum".

¹¹ In een vorig voorontwerp van het decreet betreffende het platform voor gezondheids- en welzijnsinformatie (GEWIN) waren bepalingen gewijd aan het elektronisch dossier.

B.3. Artikel 73

27. Dit artikel heeft betrekking op de uitwisseling van persoonsgegevens tussen de personeelsleden binnen het team. Deze bepaling is de uitwerking van het principe van het gedeeld beroepsgeheim.

B.4. Artikel 74

28. Artikel 74 creëert een kader voor uitwisseling van persoonsgegevens tussen de actoren van de jeugdhulp onderling. Wat betreft de rechtsbasis voor de doeleinden wordt verwezen naar randnummers 22 en 23.

29. De VTC heeft een aantal bemerkingen bij de bijkomende voorwaarden die opgenomen zijn in het tweede lid. De voorwaarden 1° (gegevensuitwisseling heeft enkel betrekking op de gegevens die noodzakelijk zijn voor de jeugdhulp) en 2° (gegevens worden alleen uitgewisseld in het belang van de personen tot wie de jeugdhulp zich richt) worden al expliciet opgelegd in artikel 4, §1, 2° en 3°, WVP en zijn dus overbodig¹².

30. De voorwaarde vermeld in 3° roept bedenkingen op. Indien men toestemming van de betrokkene wenst, dient, voor de persoonsgegevens vermeld in artikel 6 en 7 WVP, deze toestemming schriftelijk te worden gegeven. De bepalingen van artikel 6 en 7 WVP impliceren een toestemming uitgaande van de betrokkene nadat deze hieromtrent werd geïnformeerd. De bewoordingen van 3° impliceren echter een initiatief van de actoren om 'zoveel als mogelijk' de instemming van de betrokkene te verkrijgen. Er wordt aldus aan de actoren de keuze gelaten om al dan niet instemming van de betrokkene te vragen aangezien aan hen het oordeel wordt gelaten wat 'zoveel als mogelijk' inhoudt. De bepaling van 3° vertrekt aldus van een verkeerd uitgangspunt.

31. De memorie van toelichting bij artikel 74 vermeldt: *"De vervulling van die twee laatste voorwaarden (informatieverstrekking en instemming) is geen absolute noodzaak voor de informatieoverdracht. Als het om bepaalde redenen onmogelijk is de betrokkenen te informeren, dan kan de informatieoverdracht ook zonder voorafgaande informatieverstrekking plaatsvinden. Ook het gebrek aan instemming brengt de informatieoverdracht niet in het gedrang, voor zover de andere voorwaarden vervuld zijn."* De decreetgever heeft blijkbaar niet de intentie om een geïnformeerde toestemming van de betrokkene te vragen. Ongeacht of de betrokkene instemt of niet, zal de uitwisseling van zijn persoonsgegevens toch plaatsvinden. Het is ook niet zeker dat de bedoelde instemming de vereiste vrije instemming is zoals vereist door de WVP. De VTC is dan ook van oordeel dat het uitgangspunt van de bepaling van 3° niet overeenstemt met de WVP. De VTC meent dat deze bepaling dient geschrapt te worden. Naast toestemming voorziet de WVP nog andere gronden waarop uitwisseling van persoonsgegevens mogelijk is, zoals in casu voor de uitvoering van taken door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie, de rechtsgrond bepaald in artikel 72 van het voorontwerp van decreet. Hierbij dient nog benadrukt dat het bestaan van een decretale rechtsgrond geen afbreuk doet aan de verplichting tot het voorafgaandelijk bekomen van een machtiging van de VTC voor het geval de persoonsgegevens door de verantwoordelijke van de verwerking aan andere instanties worden meegedeeld.

¹² Deze opmerking werd door de CBPL gemaakt in haar advies nr. 21/2012 van 4 juli 2012 m.b.t. het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, waarin een gelijkkluidende bepaling werd opgenomen.

B.5. Artikel 75

32. Artikel 75 omschrijft een van de hoekstenen van het voorontwerp van decreet. Er wordt een strikte scheiding gehanteerd tussen de vrijwillige jeugdhulp en de gerechtelijke jeugdhulp. Het artikel regelt de gegevensuitwisseling tussen enerzijds de gemandateerde voorzieningen¹³ en anderzijds de magistraten belast met jeugdzaken en de sociale diensten. Het eerste lid hanteert een principieel verbod van gegevensoverdracht als uitgangspunt. Hierop worden in het tweede lid een aantal uitzonderingen bepaald, nl:

- in de gevallen die bij of krachtens het decreet zijn bepaald;
- als de betrokken minderjarige die minstens twaalf jaar is of die, als hij jonger is, tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, en zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken instemmen met de overdracht van gegevens.

33. Daarnaast voorziet artikel 75, tweede lid, nog een uitzondering naar de aard van de gegevens, nl:

- de identificatie van de betrokken partijen;
- de jeugdhulp die al verleend is aan de minderjarige en, in voorkomend geval, aan zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken.

34. De VTC merkt op dat de instemming van de minderjarige en zijn ouders geïnformeerd en schriftelijk moet gebeuren. Dit wordt expliciet vermeld in de memorie van toelichting. De VTC verzoekt om dit ook met zoveel woorden in de tekst van het voorontwerp van decreet op te nemen, waarbij wordt rekening gehouden met de vereiste van ondubbelzinnige toestemming, voorzien in artikel 5, a), WVP.

B.6. Artikel 76

35. Het eerste lid van dit artikel omschrijft een aantal uitzonderingen waarop de gemandateerde voorzieningen persoonsgegevens mogen verwerken zonder toestemming van de betrokkene op basis van het publiek of zwaarwegend belang die verplicht worden door of krachtens een wet, decreet of ordonnantie (artikel 6, §2, l en artikel 7, §2, e, WVP). Ook persoonsgegevens vermeld in artikel 6 en 7 WVP worden gevat. Het gaat om volgende gevallen: het onderzoek naar een verontrustende situatie (artikel 34) en een vermoeden van maatschappelijke noodzaak (artikel 41) door het ondersteuningscentrum Jeugdzorg en het onderzoek van meldingen van kindermishandeling en vermoedens van kindermishandeling en onderzoek naar een verontrustende situatie of consult verlenen door de vertrouwenscentra kindermishandeling (artikel 42, §1, tweede lid, 1° en 3°).

36. Daarnaast kunnen deze gemandateerde voorzieningen in bovenvermelde gevallen de persoonsgegevens verwerken zonder de betrokkenen te informeren. De memorie van toelichting bij het decreet verantwoordt deze uitzondering op basis van artikel 9, §2, tweede lid, b), WVP. Door de bepaling van het vierde lid, 1°, gaat het slechts om een uitstel van de informatieplicht en wordt een termijn van maximaal 30 werkdagen bepaald waarbinnen de betrokkene moet geïnformeerd worden. Omwille van het zwaarwegend belang, de delicate

¹³ Ondersteuningscentrum jeugdhulp en de vertrouwenscentra kindermishandeling.

situaties, moeten de gemandateerde voorzieningen in alle discretie kunnen onderzoek voeren. De VTC kan akkoord gaan met de vooropgesteld regeling.

37. Het derde lid van dit artikel bepaalt dat in het geval van een verontrustende situatie en kindermishandeling het beroepsgeheim of de geheimhoudingsplicht kan doorbroken worden. De afweging om iets al dan niet mee te delen aan een gemandateerde voorziening wordt overgelaten aan de betrokken hulpverlener.

38. In het vierde lid zijn de bepalingen van 2° en 3° een herhaling van het eerste lid en dus overbodig.

39. De VTC dient bij dit artikel te wijzen op de opmerking in randnummer 15, m.b.t. de aanduiding van de verantwoordelijke voor de verwerking. Het ondersteuningscentrum Jeugdzorg valt administratiefrechtelijk onder het intern verzelfstandigd agentschap. Net zoals bij de toegangspoort is ook hier niet duidelijk of dit agentschap als verantwoordelijke voor de verwerking beschouwd moet worden. Voor de vertrouwenscentra kindermishandeling is niet duidelijk of zij als verantwoordelijke aangeduid worden. Artikel 42 en 43 moeten in die zin aangevuld worden.

B.7. Artikel 77

40. Dit artikel regelt de toegang van de betrokkene tot zijn persoonlijke gegevens. De tekst van dit artikel beperkt zich tot het regelen van het recht van toegang bij de toegangspoort, het ondersteuningscentrum jeugdzorg en de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulp. De vertrouwenscentra kindermishandeling worden hier niet vermeld, evenmin in de memorie van toelichting. De memorie van toelichting vermeldt: *"Andere rechten, zoals het recht op verbetering of afschrift die voortvloeien uit de WVP en het decreet openbaarheid van bestuur werden niet hernomen in deze bepaling, maar blijven onverkort gelden op basis van de andere rechtsgronden"*. De VTC leidt hieruit af dat het recht van toegang bij de vertrouwenscentra kindermishandeling valt onder de regeling voorzien in artikel 10 WVP. Indien dit niet het geval is, dient de tekst van het voorontwerp te worden aangepast.

B.8. Artikel 78

41. Dit artikel bepaalt dat een jeugdhulpaanbieder of andere persoon of voorziening aan de ambtenaren die belast zijn met het toezicht alle gegevens ter beschikking stellen die noodzakelijk zijn voor het toezicht. Voor zover de toegang ook persoonsgegevens betreft en de mededeling gebeurt op een elektronische, structurele wijze en de persoonsgegevens afkomstig zijn van een instantie, vermeld in artikel 2, 10°, e-govdecreet, dient deze het voorwerp uit te maken van een machtiging van de VTC.

C. OPMERKING

42. Het voorontwerp van decreet geeft een algemeen beeld van de verwerkingen van persoonsgegevens die zullen plaatsvinden in de jeugdhulpverlening. De Vlaamse Regering krijgt een ruime bevoegdheid om hieraan invulling te geven. Gezien de bevoegdheid van de VTC inzake e-government is het aangewezen haar de ontwerpen van uitvoeringsbesluiten eveneens voor advies voor te leggen.

II. BESLUIT

43. De VTC geeft een gunstig advies mits rekening wordt gehouden met de opmerkingen (randnummers 14-16, 19, 22, 29-31, 33 en 38-40).

Willem Debeuckelaere
Voorzitter